

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**KASIM 2009
SAYI-23**

Spektrum Tahsisi Anlaşması Sağlandı

İngiliz basın devi The Guardian'ın haberine göre İngiltere hükümeti ile ülkenin beş mobil şebeke işletmecisi arasında spektrum tahsisi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Buna göre, halen pazarda lider konumda bulunan O2 ile ikinci sırada yer alan Vodafone 900 MHz bandına sahip olurken, pazar payına göre üçüncü ve dördüncü sırada yer alan Orange ve T-Mobile 1.800 Mhz bandına sahip olmuştur. Ülkenin en küçük mobil şebeke işletmecisi 3 ise diğer büyük dört rakibinin de sahip olduğu 2.1 GHz bandındaki UMTS spektrumunu almıştır. 2.1 GHz gibi yüksek frekanslar Londra gibi nüfusun yoğun olduğu büyük şehirlerde mobil hizmetlerin sunumuna daha uygunken, 900 MHz gibi düşük frekans aralıkları ise kırsal ve daha az nüfusa sahip bölgelerde mobil genişbant hizmetinin sunumunda daha etkin olmaktadır. Düşük frekanslar ise uzun mesafelere erişebilmekte ve daha az baz istasyonuna ihtiyaç duyduğundan şebeke ve işletim maliyetlerini düşürmektedir.

Halen İngiltere'de 900 MHz ve 1800 MHz frekans aralıkları 2G hizmetleri için kullanılmakta olup, Ofcom serbestleşme ile söz konusu frekans bantlarının 3G mobil genişbant hizmetlerinin sunumunda da kullanılması yönünde çalışmalar yapmaktadır. Ancak Ofcom, 900 MHz spektrumuna sahip olan iki işletmecinin (O2 ve Vodafone) haksız avantaja sahip olacağı düşüncesiyle konuya ihtiyatlı yaklaşmaktadır. Öte yandan, O2 ve Vodafone sahip oldukları frekansın diğer işletmecilere satılması konusuna sıcak bakmamaktadır. Bu durum gelecekte yapılması planlanan spektrum açık arttırmalarını çıkmaza sokmaktadır. 2009 yılı Eylül ayında 1.800 Mhz bandına sahip olan iki işletmeci en yüksek miktarda frekansa sahip olacak yeni bir pazar lideri oluşturmak adına birleşme kararı aldıklarını açıklamışlardır. Söz konusu operatörler ve hükümet arasındaki yeni anlaşmaya göre birleşme sonucunda oluşan operatöre spektrum tahsisi konusunda limit getirilebileceği iddia edilmektedir. Bunlara ek olarak İngiltere'de halen

faaliyet gösteren beş işletmecinin 3G lisansları halen %80 civarında olan mobil genişbant kapsama alanını artırabilmelerini teminen müddetsiz olarak uzatılacaktır.

Ofcom Yeni Kablosuz İletişim Teknolojileri İçin Potansiyelleri Araştırıyor,

Ofcom tarafından Kasım ayında yayımlanan raporda farklı cihazların kablosuz olarak bağlantısını kurup kırsal kesimlerde geliştirilmiş genişbant hizmetleri sunumuna olanak sağlayacak yeni bir potansiyel teknoloji incelenmektedir.

Söz konusu teknoloji kablosuz sinyalleri yayımlayan ve TV kanalları arasında bulunan “white spaces” (beyaz boşluk) olarak adlandırılan boş radyo kanalları aracılığıyla çalışmaktadır.

Bluetooth ve WiFi gibi diğer kablosuz teknolojiler ile kıyaslandığında beyaz boşluk cihazları önceleri televizyon için kullanılan daha düşük frekans bantlarını kullanmaktadır. Bu frekanstaki sinyaller daha uzağa erişebilmekte ve binaların içinde daha iyi erişim olanağı sağlayabilmektedir.

Bu teknolojinin kablosuz iletişim alanında yeni bir teknolojik dalga etkisi yaratması beklenmektedir. Ticari açıdan sunumu en az üç yıl uzakta görünse bile kırsal kesimlerde mobil genişbant erişiminin, çekildiği anda bilgisayara fotoğrafların kopyasını gönderebilen dijital fotoğraf makinaları ve uzaktan evlerdeki elektronik cihazları kumanda edebilme gibi olası uygulamaları beraberinde getirmesi beklenmektedir.

Ancak uygulamaların hayata geçirilmesinden önce beyaz boşluk cihazlarının TV yayınlarını ve kablosuz mikrofonlar gibi aynı frekansı kullanan diğer kablosuz teknolojileri enterfere etmediğinden emin olunması gerekmektedir. Söz konusu soruna umut verici bir çözüm olarak hangi frekansın hangi lokasyonda boş olduğu verisini güncel olarak tutan coğrafi bir veri tabanına desteği alınması önerilmektedir.

Ofcom tarafından yayımlanan araştırma raporunda özellikle bu çözüm üzerine odaklanılmaktadır. Beyaz boşluk cihazlarının TV sinyalleri ve kablosuz mikrofonlar ile enterferansa yol açmadan birlikte çalışabilirliğinin kanıtlanması durumunda Ofcom, bireysel lisansa ihtiyaç duyulmaksızın bu frekansların kullanımına izin verebilecektir.

ARCEP, Bouygues Telecom İçin 2010 Yılı'nın İkinci Yarısında Geçerli Olacak Yeni Mobil Sonlandırma Ücretlerini Belirledi

Fransa düzenleyici otoritesi ARCEP, Bouygues Telecom için Haziran 2010-Aralık 2010 döneminde geçerli olacak yeni mobil sonlandırma ücretlerini maliyet modelini gözden geçirerek belirlemiştir.

Daha önce alınan bir mahkeme kararıyla, ARCEP'in belirlediği asimetrik mobil sonlandırma ücretleri 1 Haziran 2010 tarihinden itibaren geçersiz kılınmıştır. ARCEP Orange ve SFR için dakika başına 3 Avro sent, küçük işletmeci Bouygues için ise dakika başına 4 Avro sent mobil sonlandırma ücreti belirlemiştir. Mahkeme Bouygues'in lehine bulunduğu bu sonlandırma ücreti kararını bozmuştur.

Yeni ücretler trafik miktarı, şebeke kapsamı, altyapı ile ilgili yeni bilgilerin mevcut modele uyarlanması sonucu oluşmuştur. Kullanılan modelin yapısı ARCEP'in 2008 yılında kullandığı maliyet modelinin gözden geçirilmiş versiyonu ile paraleldir. 2008 yılında ARCEP daha önce kullandığı tam dağıtılmış maliyetler (FAC: Fully Allocated Costs) modelini kullanmaktan vazgeçmiş ve uzun dönem artan maliyetler (LRIC) modeline geçmiştir. UDAM (Uzun Dönem Artan Maliyetler) modeli kullanılarak hesaplanan mobil sonlandırma ücretlerinin birkaç yıllık bir geçiş sürecinde kullanılacağı da duyurulmuştur.

Avrupa Komisyonunun Mayıs 2009 tarihli tavsiyesi, ulusal düzenleyici otoritelerin, 2012 yılı sonuna kadar verimli bir işletmecinin maliyetlerine dayanan simetrik sabit ve mobil sonlandırma ücretlerine geçmelerini öngörmektedir. Söz konusu maliyetlerin mevcut maliyetlere dayalı 'saf' aşağıdan yukarı uzun dönem artan maliyetler (bottom up- long run incremental costs) yöntemi ile hesaplanması gerekmektedir.

SMS Sonlandırma Ücretlerinin Düzenlemesine Devam Edilecek

ARCEP toptan seviyede rekabetin eksikliği nedeniyle SMS sonlandırma ücretlerinin düzenlemesine devam edileceğini açıkladı. Buna ek olarak ARCEP, ikinci tur analizleri sonucunda daha sıkı bir tavan fiyat uygulayıp, tüm mobil şebeke işletmecilerini yükümlü tutacağını açıklamıştır. Bahse konu pazar Avrupa Komisyonunun ilgili pazarlar listesinde yer almamaktadır.

Haziran 2006 tarihinde ARCEP toptan SMS sonlandırma pazarını düzenleyen ilk ulusal düzenleyici otorite olmuştur. Uygulanan asimetric tavan fiyatlar şu şekildedir:

- Bouygues Telecom için SMS başına 3,5 Avro sent
- Orange ve SFR için SMS başına 3 Avro sent

Mevcut Düzenlemenin Etkileri:

ARCEP mevcut düzenlemenin, yoğun bir şekilde SMS kullanan abonelere ek maliyet getirmeyerek SMS kullanımını arttırdığını böylece perakende pazar üzerinde pozitif etki yarattığını iddia etmektedir. Öte yandan mobil şebeke işletmecileri arasındaki rekabetin toptan seviyede artmadığı da düşünülmektedir.

Yükümlülükler:

ARCEP her üç şebeke işletmecisinin kendi şebekelerinde etkin piyasa gücüne sahip olduklarını düşünmektedir. ARCEP bu karara varırken:

- Düzenlemenin olmaması halinde her işletmecinin SMS alıcılarından bağımsız hareket edebileceğini,

- “Arayan taraf öder” sistemi nedeniyle işletmecilerin arasında rekabetin eksikliğini ve
- 2006 yılında belirlenen tavan fiyat ve SMS sonlandırması maliyetleri arasındaki ciddi orandaki farklar bulunduğu

göz önünde bulundurmıştır.

ARCEP daha önce Bouygues lehine belirlenen asimetric mobil SMS sonlandırma ücretlerinin artık geçerli olmayacağını çünkü; işletmeciler arasında maliyet farklarının eskisi gibi olmadığını ve limitsiz tarife planlarının “kulüp etkisi”nin ortaya çıkmasına engel olacağını değerlendirmektedir.

Dördüncü 3G Lisansı İçin Tek Başvuru Free’den

Daha önce ihalesine çıkılan dördüncü 3G lisansı için tek başvuru Free’den gelmiştir. 2.1 GHz frekansında, daha önce 3G lisansı almamış yeni bir işletmecinin lisanslanması için oluşturulan şartlarla çıkılan ihaleye teklif veren tek şirket olan Free’nin başvurusunun nizami olduğu, format ve gerekli dokümanların tam olarak teslim alındığı ve teklifin değerlendirilmeye alındığı açıklanmıştır.

Kiralık Hat Piyasası Tanımının Gözden Geçirilmesi

Kiralık hatlarda toptan sonlandırma piyasasına ilişkin son gözden geçirme çalışması 2008 yılı Aralık ayında Comreg tarafından yapılmıştır. Yapılan piyasa analizleri sonucunda, Eircom'un kiralık hatlar piyasasının toptan sonlandırma kısmında EPG'ye sahip olduğuna karar verilirken, kiralık hatlar piyasasının toptan taşıma (trunk) kısmında EPG'ye sahip olmadığı belirlenmiştir. Comreg tarafından yapılan tanıma göre ilgili kararda yer alan piyasanın taşıma kısmı, yoğun nüfuslu belirli merkezler arasındaki yüksek kapasiteli bağlantılardan oluşmaktadır. Bu koşullarda bir işletmecinin kapsam ve ölçek ekonomilerinden yararlanması söz konusu olmaktadır.

Düzenlemede belirginlik sağlamak amacıyla yoğun nüfuslu kent merkezlerini belirlemek üzere Comreg bir liste yayımlamış bulunmaktadır. 16 şehir merkezinin yer aldığı bu liste ile ilgili piyasanın tanımı ve hizmetin kapsamı netleştirilmiş olmaktadır. Bu düzenlemede ayrıca, Comreg'in gerekli gördüğünde bu listede değişiklik yapabileceği belirtilmektedir. Bugün gelinen noktada Comreg, listenin değişikliği konusunu tartışmaya açmaktadır. Buna göre 6 yeni kent merkezinin daha bu listeye eklenmesi söz konusu olmaktadır.

Comreg, bu değişiklikle piyasa tanımında ya da piyasadaki rekabet durumunda büyük bir değişiklik yaşanmayacağını, sadece piyasanın gerçek işleyişinin daha iyi yansıtılmasının ve yaptırımların daha doğru uygulanmasının sağlanacağını vurgulamaktadır. Bu konudaki son kararın sektörden gelecek görüşler doğrultusunda şekillenmesi beklenmektedir.

Telsiz Hatlarda Uyarlamalı Kodlama ve Modülasyon Kullanımı

Comreg, spektrum ile ilgili stratejisinde, telsiz frekans spektrumunun verimli kullanımını sağlamak için işletmecilerin en yeni teknolojileri ve en üst seviyedeki modülasyon

yöntemlerini kullanmaları teşvik etmektedir. Kıt kaynak konumundaki spektrumun verimli kullanılmasının, tüm tüketicilerin bu sınırlı kaynaktan adil ve eşit olarak yararlanması açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Bu düşünce ile Comreg, karasal mikrodalga iletim hatlarında uyarlamalı (adaptive) modülasyon teknikleri ile çalışan cihazların kullanılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Uyarlamalı kodlama ve modülasyon (Adaptive Coding and Modulation – ACM) tekniği, ayrılan bant genişliğini veya çıkış gücünü arttırmadan, bir mikrodalga hat üzerinden iletilecek veri miktarını arttırmakta ve böylece spektrumun daha verimli kullanılmasını sağlamaktadır. Ayrıca, kapasitenin bu şekilde artırılması, ilave alıcı ve vericilerin kurulması gereğini ortadan kaldıracacağı ve daha az güç harcanacağı için maliyet ve çevresel anlamda da bazı avantajlar sunmaktadır.

Comreg bu amaç doğrultusunda, karasal telsiz hatlarda uyarlamalı modülasyon tekniğinin kullanılmasını destekleyen bir teknik değerlendirme raporu yayınlamış bulunmaktadır. Raporda şu anda Comreg tarafından ruhsatları verilen tüm mikrodalga sabit telsiz hatlarda sabit modülasyon tekniği kullanıldığı belirtilmektedir. Lisans şartlarında değişiklik yapılmadan uyarlamalı modülasyon tekniklerinin kullanımı mümkün görülmemektedir.

Yapılan analizler, uyarlamalı modülasyon tekniklerinin hem yatırım maliyetlerinde hem de işletim maliyetlerinde azalmalar sağlayacağını göstermektedir. Daha küçük boyutlu antenlerin maliyetlerinin de düşük olacağı ve yer kiralama maliyetlerinden de tasarruf sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca uyarlamalı modülasyon teknikleri ile küçük bant genişlikleri ile yüksek kapasitelere ulaşılmasını öngören Wimax ve LTE gibi yeni telsiz teknolojilerinin hayata geçirilmesi mümkün olacaktır.

Uyarlamalı modülasyon sistemleri için düşünülen yeni ruhsatlarda yine kullanılacak modülasyon tekniği ve referans sistemin minimum kapasitesi belirtilecek ancak farklı

modülasyon tekniklerinin kullanımı ve farklı veri kapasitelerinin sunumu mümkün hale getirilecektir. Sunulan teknik rapor hakkında kamuoyunun görüşleri istenmektedir.

İrlanda'da Yeni Nesil Genişbant Hizmetleri

Temmuz ayında yayımlanan İrlanda'da Yeni Nesil Genişbant (YNG) hizmetlerin yaygınlaşmasına yönelik tartışma raporunun ardından alınan görüşlere ilişkin bir bilgi notu hazırlanmıştır. Alınan görüşler incelendiğinde, YNG hizmetleri konusunda paydaşlar arasında geniş bir destek bulunduğu ve sektör tarafından konunun önemini kavrandığı görülmektedir. İrlanda hükümetinin "akıllı ekonomi" ve "bilgi toplumu" hedefleri açısından YNG'nin hayati önemi vurgulanmaktadır.

Yapılan değerlendirme çalışmaları sonunda, YNG'nin yaygınlaştırılması konusunda Comreg kendi prensiplerini aşağıdaki gibi açıklamaktadır:

- 1) YNG alanında yatırım yapacak işletmeciler için açık ve tahmin edilebilir bir düzenleyici çerçeve sağlanacaktır.
- 2) YNG ile ilgili düzenleme konularında teknoloji tarafsız bir yaklaşım sergilenecektir.
- 3) Hem altyapı hem de hizmet seviyelerinde darboğazları ortadan kaldırmak üzere gerektiğinde doğru yaptırımları uygulamak suretiyle etkin ve sürdürülebilir rekabet desteklenecektir.
- 4) İşletmecilerin YNG yatırımları yaparken karşılaşılabilecekleri belirsizlikler düşünülerek düzenleme çerçevesinin uygulanmasında tanımlanabilir riskler dikkate alınacaktır.

YNG şebekelerin yaygınlaştırılması konusunda ulusal düzenleyici otoritelere yol göstermek üzere AB tarafından geliştirilen rehberle ilişkin olarak gelecek yıl yayımlanması beklenen komisyon tavsiyesinin bu konudaki faaliyetlere ilave katkılar sağlayacağı da ifade edilmektedir.

Düzenleyici Kurum AGCOM Bazı Sabit Telekomünikasyon Hizmetleri Piyasalarında Deregülasyon Sürecini Başlattı.

AGCOM Asgari kiralık hat grubu (2 Mbit/sn'ye kadar kiralık hatların belirlenen çeşitlerini içermekte ve son kullanıcılara kiralık hat sunumunu ifade etmektedir.) ve Toptan kiralık hat omurga (trunk) kısmını içeren piyasalar bazında deregülasyon sürecini başlatmıştır. Düzenleyici kurumun bu kararında söz konusu piyasaların öncül düzenleme için gerekli üç kriter testini karşılamaması rol oynamıştır. Öte yandan kiralık hatların sonlandırma kısmına ilişkin ilgili piyasada öncül düzenlemelerin Telecom Italia'nın etkin piyasa gücü devam ettiğinden dolayı sürdürüleceği de ifade edilmektedir. Aşağıda anılan piyasalara ilişkin yapılan üç kriter testiyle ilgili detaylı bilgiye yer verilmektedir.

Asgari Kiralık Hat Grubu

3 Kriter	AGCOM Tespitleri
Yüksek ve Geçici olmayan piyasaya giriş engelleri	Kriter karşılanmıyor, çünkü diğer operatörlerin alternatif şebekeleri var ve TI üzerinde toptan seviyede yükümlülükler devam ediyor.
Uzun dönemde rekabetin artmasına ilişkin göstergeler	Kriter karşılanmıyor, çünkü TI'nın piyasa payı yıllar içerisinde düşüyor (2004 yılında 92% - 2008 yılında 79%), fiyatlarda düşme trendi var ve potansiyel rekabet bulunmakta.
Ardıl düzenlemenin yeterli olup olmayacağına ilişkin değerlendirme	Kriter yukarıdaki iki kriter karşılanmadığı için test edilmemiştir.

Bu çerçevede ilgili piyasada etkin piyasa gücü analizine devam edilmemesi yönünde bir değerlendirme yapılmıştır.

Toptan Kiralık Hat Omurga (Trunk) Kısmı

3 Kriter	AGCOM Tespitleri
Yüksek ve Geçici olmayan piyasaya giriş engelleri	Kriter karşılanmıyor, Piyasa değeri 2006 yılında 17.75 milyondan 2008 yılında 14.21 milyona düşmüş olup, bunun altında alternatif operatörlerin kendi altyapılarını kullanmaya başlamaları yatmaktadır. Ayrıca market konsantrasyon oranı (HHI) endeksi 2006 yılında 2.712'den 2008 yılında 2.37.3'e düşmüştür. Son olarak ilgili piyasada fiyatlar düşmektedir.
Uzun dönemde rekabetin artmasına ilişkin göstergeler	Kriter, yukarıdaki kriter karşılanmadığı için test edilmemiştir.
Ardıl düzenlemenin yeterli olup olmayacağına ilişkin değerlendirme	Yukarıdakiyle aynı.

Bu çerçevede AGCOM tarafından ilgili piyasada TI'nın etkin piyasa gücüne sahip olmadığı tespiti yapılmış olup, TI'nın önceki yükümlülüklerinin kaldırılması planlanmaktadır.

Diğer taraftan toptan seviyede kiralık hatların sonlandırma kısmını içeren piyasada TI'nın etkin piyasa gücünü sürdürdüğü değerlendirmekte olup, buna ilişkin piyasa analizlerine başlanmıştır. Burada TI'nın şeffaflık, ayırmacı olmama, hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi ile fiyat tavanı düzenlemesine tabi olma yükümlülükleri devam edecektir.

AGCOM Perakende Seviyede Uluslar Arası Çağrı, Kısa Mesaj Ve Voip Hizmetlerini Kapsayan Yeni Düzenleme Çalışmalarına Başladı.

AGCOM TI'nın perakende seviyede uluslar arası çağrı hizmetlerini içeren piyasada etkin piyasa gücü tanımlamasından çıkarılarak, ilgili piyasadaki yükümlülüklerinin kaldırılacağını duyurmuştur. Kaldırılacak yükümlülükler arasında ayrımcı olmama, şeffaflık ve fiyat kontrolü (fiyat sıkıştırma testi) hususları bulunmaktadır.

AGCOM perakende seviyede diğer bir çalışmada kısa mesaj (SMS) ücretlerine bir üst limit getirmek için düzenleme getireceğini açıklamıştır. Ocak 2010 tarihinden itibaren geçerli olacak bu düzenlemeyle katma değer vergisi dahil olmak üzere İtalya'da bir SMS gönderim ücretinin üst sınırınının 13.20 avrosent olacaktır. Hali hazırda bir SMS gönderim ücreti yaklaşık 15 avrosent civarında bulunmaktadır.

Perakende kategoride AGCOM tarafından başlatılan diğer bir çalışmayı da VoIP hizmetlerine ilişkin araştırma oluşturmaktadır. Bu kapsamda düzenleyici kurum mobil operatörlerin anılan hizmetin kendi şebekelerinde kullanımını sınırlayıcı eylemlerinin bulunup bulunmadığına dair bilgi ve belge toplama aşamasına geçmiştir. İncelemenin 120 günlük bir bitirme süresi bulunmaktadır, ancak düzenleyici kurum bu sürenin yetersiz olduğuna karar verirse soruşturmayı uzatma yetkisi bulunmaktadır.

İSPANYA

2006 Yılına İlişkin Evrensel Hizmet Net Maliyeti

İspanya düzenleyici kurumu CMT, 21 Ekim 2009 tarihinde, 2006 yılına ilişkin olarak Telefonica tarafından karşılanan evrensel hizmet net maliyetinin Telefonica, Telefonica Moviles, Vodafone ve Orange arasında paylaşılmasına ilişkin önerisini yayımlamıştır.

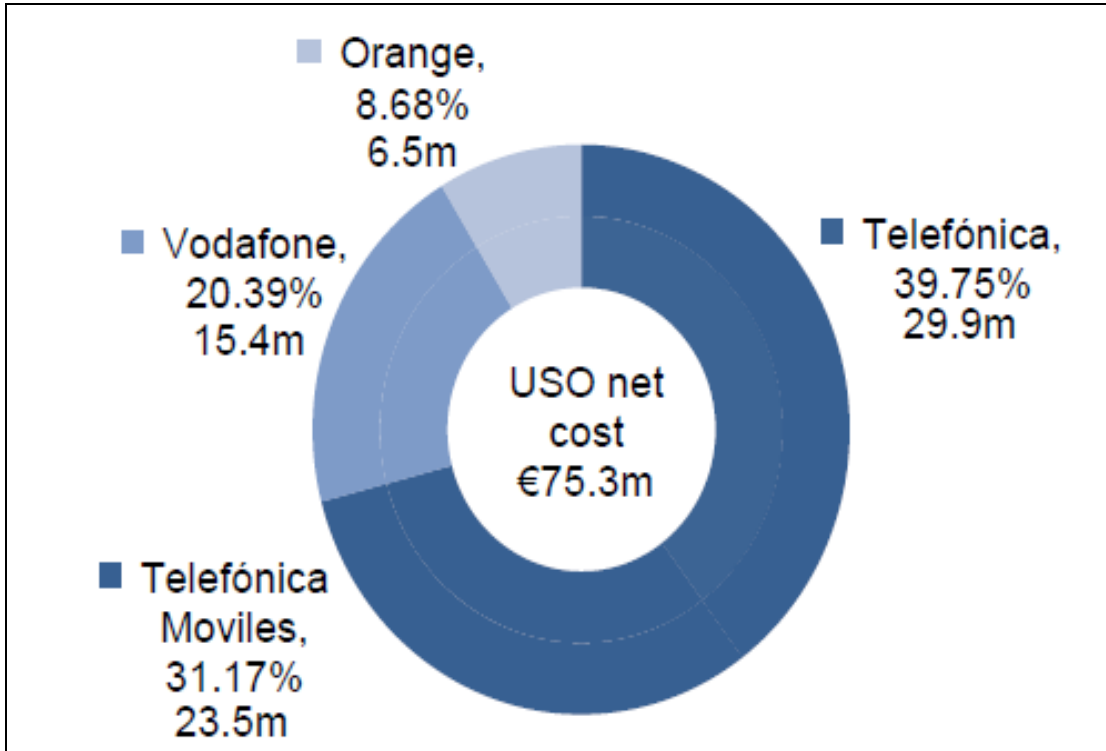
Daha önce Mart 2009'da CMT, 2006 yılına ilişkin evrensel hizmet net maliyetini 75.3 milyon Avro olarak belirlemiştir.

Konuya ilişkin olarak ilgili tarafların görüşlerinin CMT'ye iletilmesi beklenmektedir.

2003, 2004 ve 2005 yılları için de CMT, sadece Telefonica, Telefonica Moviles, Vodafone ve Orange'nin (söz konusu işletmecilerin gelirlerinin tüm pazarın % 80'inden fazlasını oluşturması nedeniyle) evrensel hizmet fonuna katkıda bulunması gerektiği yönünde kararlar vermiştir.

CMT'nin yukarıda anılan önerisine göre 2006 yılına ilişkin evrensel hizmet net maliyetine işletmecilerin vermesi düşünülen katkılar aşağıdaki şekilde gösterilmektedir.

Şekil – CMT Tarafından Önerilen 2006 Yılı Evrensel Hizmet Net Maliyetinin İşletmeciler Arasında Paylaşımı (Milyon Avro)

Genişbant Hizmetlerinin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınması

İspanya Sanayi Bakanlığı, 1 Mbps'lik (indirme) genişbant bağlantısının 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren evrensel hizmet kapsamına alınacağını duyurmuştur.

Bununla birlikte, söz konusu duyurunun hukuki dayanağına ya da evrensel hizmet kapsamına alınacak olan genişbant hizmetinin teknoloji tarafsız olarak sunulup sunulmayacağına ilişkin ayrıntılar belirlenmemiştir.

Çağrı Merkezleri İçin Yeni Kurallar Yürürlüğe Girdi.

Promosyon hizmetlerinin sağlanması ilişkin düzenlemeleri kapsayan ve tüketici ile kullanıcılara müşteri hizmetleri çağrı merkezleri aracılığıyla bilgi ve destek hizmetlerinin sağlanması hususlarını düzenleyen 2 Haziran 2009 tarihli ve 134/2009 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 29 Kasım 2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yeni kurallara göre, çağrı merkezleri müşterilere en fazla 60 saniye hatta bekleme süresi içerisinde hizmet sağlayacak şekilde önlemlerini alacak ve ek cezai yükümlölük olarak hizmetin iptali seğeneği sağlanacaktır.

Tüketicinin açık rızası olmaksızın tüketiciye ek bir maliyet getiren diğer numaralara çağrı yönlendirme işlemleri ve tüketici hatta hizmet bekliyor iken herhangi bir tanıtım, reklam vs. yapma gibi bir dizi uygulama da yasak edilmiştir. Ayrıca, çağrı merkezleri hizmetin telefon numarasını ve hizmet süresi aralığını, özellikle müşteri hizmetleri temsilcisiyle görüşülebilen hizmet süresi aralığını yayımlamakla yükümlüdür.

Gizlilik hakkına saygı göstermek amacıyla, profesyoneller tarafından yapılan aramalar dinlenme vakitlerine saygı gösterecek, müşterinin önceden izin verdiği durumlar hariç sabah saat 9'dan önce başlamayacak ve en geç akşam saat 10'da sona erecektir.

BWA Frekans İhalesi Başvuruları 17 Aralık 2009'da Sona Eriyor.

ANACOM, halka açık genişbant telsiz erişim sistemi uygulamalarının gelişimini sağlamak için, 3.4 – 3.6 GHz ve 3.6 - 3.8 GHz frekans bantları aralığı kullanım hakları tahsisine devam ettiğini duyurmuştur.

2009 yılında ANACOM, BWA için 3.4 – 3.6 GHz ve 3.6 -3.8 GHz frekans bantlarında 36 frekans kullanım hakkı tahsisi yapacaktır. Bu tahsisler 9 coğrafi bölgede ihale yönetmeliğine göre yapılacaktır. Bu hakların tahsisi, genişbant piyasasına yeni operatörlerin girişini teşvik etmek ve ülkenin belirli bölgelerinde yaşanan bilgi mahrumiyeti eksikliğini giderilmesine katkı sağlamak amacıyla düzenlenecek ve ihale ile yapılacaktır. Başvuruların sunumu için öngörülen süre 17 Aralık'ta sona ermekte olup daha sonraki başvurular kabul edilmeyecektir.

Bu ihalenin amacı, frekansların verimli kullanımını sağlamak, özellikle dezavantajlı bölgelerde kullanıcıların yararını en üst düzeye çıkarmak, rekabetin gelişimi kolaylaştırmak ve yeni yaklaşımlar, yeni projeler ve daha çok oyuncunun katılımı ile pazarının genişlemesi sağlamak olarak özetlenebilir.

KPN'nin Pazar Stratejileri

Hollanda'nın yerleşik işletmecisi KPN 2009 üçüncü çeyrek faaliyet sonuçlarını açıklamıştır. Vergiler sonrası gelir geçen yıla göre %11,9 artarak 395 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir. KPN, Hollanda sabit hat, genişbant ve mobil pazarlarında hâkim konumdadır. Hollanda sabit hat pazarında birçok ülkede olduğu gibi abone kaybı söz konusudur. Abonelikler sabitten mobile doğru kayarken, VoIP hizmetlerinin popülerliği artmaktadır. KPN'nin sabit hat abone sayısı 2007 yılının üçüncü çeyreğinde 247.000

iken 2008 yılının aynı döneminde 110.000'e, 2009 yılının üçüncü üç aylık döneminde ise 83.000'e düşmüştür.

Genel olarak yerleşik işletmeciler genişbant sektöründe faaliyetlerini geliştirmeye odaklanarak sabit hat pazarındaki kayıplarını telafi etmeye çalışmaktadır. Ancak Hollanda genişbant pazarı doyuma yaklaşmış ve gelişimi yavaşlamıştır. Sonuç olarak yerleşik işletmeci tüketici kalitesini artırmaya odaklanmaktadır. Bu stratejinin önemli uygulamalarından bir tanesi ödemeli TV hizmetlerinin geliştirilmesidir. Ekim sonu itibariyle, ülkede 924.000 ödemeli TV abonenin olduğunu açıklayan yerleşik işletmeci, bu hizmetin pazarın %13'ünü oluşturduğunu ifade etmektedir. KPN, 2010 yılında tamamlamayı düşündüğü VDSL2 teknolojisine geçerek IPTV platformunu geliştirmektedir. Böylece 2010 yılında 1 milyon ödemeli TV abonesine ulaşabilecektir.

Hollanda'da popüler hizmetlerden bir tanesi de VoIP servislerdir. KPN'nin raporuna göre Ekim 2009 sonu itibariyle VoIP ve genişbant paketi alan kullanıcı sayısı 1,167 milyona ulaşmıştır. İşletmeciye göre bu hizmet Hollanda pazarının %39'unu oluşturmaktadır. Sabit hat pazarında düşüş eğiliminin azalmasına rağmen, KPN'nin sabit hat abone sayısındaki düşüşü devam edecektir. 2009 yılının tamamında elde edilen gelirin 2008 yılına göre azalacağı tahmin edilmektedir. Ancak KPN, 2010 yılında gelirin 2009 gelir seviyelerine yakın olacağını ifade etmektedir. Gelirdeki söz konusu artış VoIP, IPTV ve yüksek hız internet gibi alternatif hizmetlerle sağlanabilecektir. KPN ayrıca saha dolaplarına kadar fiber ve eve kadar fiber ile fiber optik şebekesini geliştirmektedir.

KPN, sabit ARPU değerleri, faturalı abone portföyü ile mobil genişbantın gelişmesinden söz ederek mobil sektörde dengeli bir performans yakaladığını belirtmiştir. Mobil hizmet gelirleri, mobil sonlandırma ücretleri ve dolaşım ücretlerindeki düşüşe rağmen geçen yıla oranla sadece %1 azalmıştır.

KPN stratejilerini, yüksek gelirli tüketicileri çekebilme ve yeni servislerin sağlanması üzerine odaklanmaktadır.

Ziggo'nun VoIP Altyapısı

Hollanda'da kablo TV ve genişbant sağlayıcılarından Ziggo, ekipman tedarikçisi Nokia Siemens Networks (NSN) ile VoIP şebekesinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için bir anlaşma yapmıştır. Anlaşma kapsamında proje 2009 Ekim'de faaliyete başlayacak ve 2010'un ilk yarısında tüketici kullanımına açılacaktır.

Yenilenen şebeke, işletmecinin VoIP hizmetlerindeki verimliliğini artıracak ve Hollanda'da VoIP hizmetlere yönelik talebin karşılanmasında yardımcı olacaktır. Bir araştırmaya göre, bütünleştirilmiş sabit hat ve VoIP hizmet gelirlerindeki düşüşe rağmen 2008 yılında VoIP hizmeti gelirleri 4,1 milyar Avroyu bulmuştur. VoIP, telefon aramalarının internet üzerinden; bilgisayardan bilgisayara, bilgisayardan sabit hatlara veya IP tabanlı iç ağlarda gerçekleştirilmesini sağlayan bir teknolojidir. VoIP aramaları gerek tüketici açısından gerekse işletmeciler açısından düşük maliyetlidir. Bu bakımdan VoIP hizmetlerine yönelik talep giderek artmaktadır. VoIP üzerinden görüşmeler, özellikle uzun mesafe ve uluslararası aramalarda mevcut sabit hat üzerinden yapılan görüşmelere göre çok daha az maliyetlidir.

Hollanda pazarında VoIP hizmetlerin yaygınlaşmasının, ülkenin sabit hat pazarını olumsuz etkilediği ve sabit hat işletmecilerini VoIP tüketicilerine yönlendirmeye ve genişbant işletmecilerini VoIP altyapısına yönelik atılımlar yapmaya zorladığı ifade edilmektedir.

2009 Haziran sonu itibariyle yerleşik sabit hat işletmecisi KPN, 1,142 milyon VoIP tüketicisinin bulunduğunu ve söz konusu pazarın %40'ına sahip olduğunu bildirmiştir. Yerleşik işletmecinin VoIP abone pazarından, Hollanda VoIP pazarının 2009 yılı ikinci çeyrek itibariyle %15 büyüdüğü ve Hollanda'da toplam VoIP abone sayısının 2,855 milyon aboneye ulaştığını söylemek mümkündür.

VoIP hizmetlerdeki gelişim ve rekabet dikkate alındığında VoIP hizmetlerinin kalitesi önem arz etmektedir. Ziggo yapılacak yeni yatırımlarla genişbant şebekesini güncelleyerek artan VoIP abone talebine altyapı oluşturmayı hedeflemektedir.

Belçika Uydu Hizmetleri, EMEA (Europe, Middle East and Africa) Boyunca Genişbant Kapsamını Artırmak İçin iDirect Ağa Geçiyor

Yeni iDirect hub, eski sistemin yerini almakta ve Belçika Uydu Hizmetleri'nin (Belgium Satellite Services-BSS) hizmet kalitesinin artmasına ve ekonomik olarak daha geniş bir pazar dilimine ulaşmasına olanak tanımaktadır.

VT iDirect, EMEA bölgesinin önde gelen uydu hizmet sağlayıcısı BSS'nin imkanlarını artırması ve IP uydu genişbant hizmet sunumlarını gerçekleştirmesi için bir iDirect Series 15000 Universal Satellite Hub kurmuş olduğunu bildirmiştir. BSS, Orta Doğu ve Afrika'da yeni coğrafyalarda ve sanayi piyasalarında uydu hizmetini genişletmek için iDirect ortam avantajını kullanacaktır.

BSS, eski uydu teknolojisini iDirect platformuyla değiştirmek için stratejik bir iş kararı almış ve müşterilerine iDirect tabanlı yeni hizmet sunumlarını açıklamıştır. Bunlar kuruluşlara, devlet kurumlarına ve internet hizmet sağlayıcılarına IP üzerinden yüksek hızlı veri ve ses hizmeti sağlamaktadır. BSS aynı zamanda iDirect hub avantajını kullanarak hizmet dağıtımını genişletmeyi planlamaktadır.

Cherry Belçika'da Mobil Hizmetleri Başlatmak İçin Comverse'yi Seçiyor

Comverse, Cherry'nin Belçika'da sabit-mobil yakınsama (FMC-Fixed Mobile Convergence), WiFi teknolojisini kullanarak ses hizmetlerini başlatmasına imkan tanımıştır.

Brüksel’de yerleşik bir işletmeci olan Cherry’nin mobil hizmetlerine abone olunduğunda, müşteriler kapsama alanı içinde WiFi üzerinden çalışan ve WiFi kapsama alanından çıkıldığı zaman GSM teknolojisine sorunsuz bir şekilde geçiş yapan çift kipli mobil telefon cihazı almaktadır. WiFi üzerinden GSM ve VoIP arasındaki bu haberleşme Comverse Netcentrex IP Communications tarafından sağlanılmaktadır. Cherry mobil alt yapısı olmaksızın Belçika piyasasında hizmete başlayacaktır. Bir mobil sanal ağ işletmecisi olarak Cherry’nin aynı zamanda kendisine ait lisanslı frekans tahsisi bulunmamaktadır.

Comverse, Cherry için birleşik ağlar üzerinden ekonomik mobil hizmetleri sunacak akıllı ağları genişleterek bu yenilikçi proje içinde iş ortağı olmuştur. FMC çözümü, IP haberleşmesinin telekomünikasyon iş modelini nasıl geliştirdiğine dair iyi bir örnek teşkil etmektedir.

İSVEÇ

Mobil Genişbant ve Fiberde Büyüme Teknolojide Değişikliğe Yol Açıyor

Genişbant abonelerinin sayısı artmaya devam etmektedir. Mobil genişbant, büyümenin aslan payını oluşturmakta ancak fiber yoluyla genişbant da büyümeye devam etmektedir. Diğer taraftan, PTS “İsveç Telekomünikasyon Pazarı - 2009 ilk yarı yılı” raporuna göre, xDSL genişbant negatif büyüme göstermektedir.

30 Haziran 2009 itibariyle 4 milyon genişbant müşterisi bulunmaktadır. Önceki yıl ile karşılaştırıldığında, genişbant müşterileri %17’lik büyümeye karşılık gelen 586.000 aboneye ulaşmış bulunmaktadır. Üstelik, mobil genişbantın büyümesi, mobil genişbant ve mobil telefon için şu anda 11 milyonu aşan toplam abone sayısına katkı sağlamıştır.

2000 yılında, çoğu kişi xDSL kanalıyla genişbanda sahip olmuştur. Bu yıl, bununla beraber, bu pazarda teknolojiye değişikliğin devam ettiği gözlemlenmektedir. İkinci

ardışık ölçüm döneminde, xDSL mobil genişbant, fiber yoluyla genişbant ve kablo televizyona oranla azalmaktadır.

Sabit IP Telefon Büyümeye Devam Ediyor

Geleneksel sabit telefon aboneleri %8 oranında azalmış sabit IP telefon abone sayısı 30 Haziran-2008 ve 30 Haziran 2009 tarihleri arasında %32 oranında artmıştır. IP telefon eğilimi, son yıllarda açık bir şekilde görülmektedir.

Paket Hizmetler Artarak Yaygınlaşıyor

Paket teklif olarak farklı hizmetleri bir arada sunan işletmeci sayısı artmaktadır. 2009'un ilk yarısında, paket abonelik sayısı %20'ye oranında artmıştır. İşletmeciler genişbant, sabit telefon ve televizyon dahil olduğu hizmetleri paket halinde sunmaktadır.

İsveç Telekomünikasyon Pazarı

PTS yarı yıllık ve yıllık bazda "İsveç Telekomünikasyon Pazarı" raporunu yayımlamaktadır. Bu rapor, veri haberleşmesi ve İnternet hizmetlerine ilaveten sabit ve mobil çağrı hizmetleri alanında gelişmeleri açıklamaktadır.

YUNANİSTAN

Vodafone Yunanistan Mobil Altyapı Hızını Yükseltiyor

Vodafone Yunanistan, Aralık ayının sonuna kadar Çin Huawei Technologies işbirliği ile mobil altyapısında teorik veri hızlarını 28.8 Mbps (download) ve 5.8 Mbps (upload) seviyesine yükseltecek ticari HSPA+ hizmeti başlatacağını duyurdu. Yeni HSPA ile tipik hızın yerel faktörlere göre değiştiği bağımsız testlerde maksimum gerçek son kullanıcı indirme hızı MIMO şebeke konfigürasyonu ile 22 Mbps civarında ölçülmüştür. 2010 yılında Yunanistan'ın diğer bölgelerine genişletilecek olan yükseltilmiş mobil genişbant platformu hizmetlerinin başlangıçta Atina'nın belirli bölgelerinde sunulması planlanmıştır. Vodafone Yunanistan, aynı zamanda kentsel alanlarda 14.4 Mbps hızında HSDPA ve

21.6Mbps hızında HSPA+ teknolojileri içeren mobil geniş bant hizmetlerini ülke genelinde genişletme sürecindedir.

CYTA Hellas 2011 Sonuna Kadar 120 Milyon USD Daha Yatırım Yapacak

Yunanistan'ın Güney Kıbrıs'lı genişbant ve telefon operatörü CYTA Hellas tarafından bir basın toplantısında; bu tarihe kadar yapılan yatırımın 65 milyon EUR'yu aştığı ve 2011 yılı sonuna kadar Yunanistan'da 80 milyon EUR (120 milyon USD) daha yatırım yapacakları belirtilmiştir. Girit adası ve anakara kuzey bölgelerinde çalışmakta olan ve Thessaloniki bölgesi ile Attica (Atina dahil) bölgesi ve diğer büyük kentlerde 2010 yılı sonuna kurulma aşamasında olan sistemin ülke çapında genişletilmesi için fonların tahsis edildiği CYTA Hellas tarafından ifade edilmiştir. CYTA Hellas geçen yılın dördüncü çeyreğinde ticari hizmetler vermeye başladığı sabit ağında 2010 yılında 45.000'den fazla aktif müşterisi ile 100.000 rakamını aşmayı hedeflemiştir.

Geniş Bant İlerleme Raporlarına Göre OTE'nin Net Kazancı %19 Düşüyor

Yunanistan yerleşik telekom şirketi OTE; üçüncü çeyrekte hem sabit hem mobil satışlarındaki azalma nedeniyle yaşanan yıllık %19 düşüş sonucu konsolide net kazancının 163.1 milyon EUR (240.5 milyon USD) ve grup gelirlerinin %7.4 düşüşle 1.52 milyar Avro olarak gerçekleştiğini açıklamıştır. OTE Yunanistan genelinde hizmet veren ADSL hattı sayısının 2009 Eylül sonu itibarıyla önceki yıla göre %16.8 artarak 1.08 milyona ulaştığı, 1353 tanesi Attica bölgesi dışında (Atina ve çevresi) olmak üzere ADSL noktası sayısının Yunanistan sabit şebekesinin %94'ünün ADSL erişimi imkanını ifade eden 1.485'e ulaştığı belirtilmiştir. OTE, genişbant penetrasyonun (kendi perakende kullanıcı ve LLU müşterileri dahil) %17.5 olarak tahmin edildiğini ve paylaşımlı hat sayısının yıl boyunca %58.7 yükselerek Eylül 2009 sonunda 915.000'e ulaştığını açıklamıştır. OTE, 2005-2009 yılları arasında yurtiçi sabit/genişbant ağ yatırımının 1.3 milyar Avronun üzerinde olduğunu ifade etmektedir. Mobil bölümü Cosmote ve Güney-Doğu Avrupa boyunca yan birimleride dahil 2009 yılında grup karlılığı yönüyle kabaca 2008 ile uyumlu bir çizginin tekrarlandığı belirtilmiştir.